

Emmeloord, 30 oktober 2012.

Onderwerp

Wijzigingen Wet Werk & Bijstand (WWB)

Voorgenomen besluit

1. Kennis nemen van de wijzigingen in de Wet Werk & Bijstand.
2. Instemmen met de:
 - Toeslagenverordening WWB Noordoostpolder 2013;
 - Verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2013;
 - Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013;
 - Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2013.
3. Intrekken van de:
 - Toeslagenverordening WWB Noordoostpolder 2012;
 - Verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2012;
 - Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2012.

Advies raadscommissie

De fracties van CDA en D66 nemen het voorstel als bespreekstuk mee terug naar de fractie; de overige fracties adviseren positief.

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Inleiding

Onlangs zijn een tweetal wijzigingen in de Wet Werk & Bijstand doorgevoerd. Deze twee wijzigingen zijn:

1. *Afschaffing van de huishoudinkomenstoets*
Per 17 juli 2012 is de zogeheten huishoudinkomenstoets afgeschaft. Met deze toets werd geregeld de inkomsten van alle gezinsleden (inclusief inwonende kinderen) werden meegenomen bij het bepalen van recht op bijstand. Deze maatregel is nu teruggedraaid.
2. *Aanscherping handhaving inlichtingenplicht*
Per 1 januari 2013 geldt een hardere aanpak voor burgers die frauderen met uitkeringen omdat zij gegevens achterhouden die relevant zijn bij het bepalen van recht op bijstand (de zogeheten inlichtingenplicht). Met de aanscherping perkt het Rijk de beleidsvrijheid van gemeenten op het terrein van handhaving in. Er veranderen grofweg twee zaken:
 - i. Altijd terugvorderen
Gemeente worden verplicht om ten onrechte verstrekte bijstand terug te vorderen. De mogelijkheid van de gemeente om over te gaan tot kwijtschelding wordt beperkt. Daarnaast krijgt de gemeente de bevoegdheid om de zogeheten beslagvrije voet - het minimum aan inkomen waarover iemand moet beschikken om in levensonderhoud te voorzien - bij herhaaldelijke fraude buiten werking te stellen.

ii. Opleggen bestuurlijke boete

Naast terugvordering van de ten onrechte verstrekte bijstand, wordt de gemeente ook verplicht om een bestuurlijke boete op te leggen bij fraude. Deze boete is in beginsel gelijk aan de hoogte van het terugvorderingsbedrag.

Bij de aanscherping van de wet heeft het Rijk een zogeheten hardheidsclausule ingebouwd. Dat betekent dat de gemeente in schrijnende, individuele gevallen kan afzien van terugvorderen en/of het opleggen van een boete.

Doelstelling

De wetwijzigingen hebben gevolgen voor de gemeentelijke verordeningen op het terrein van de WWB. Met het vaststellen van de nieuwe verordeningen willen we op juiste wijze uitvoering geven aan de wet en de beleidsruimte die de gemeente heeft invullen.

Voorgesteld besluit

4. Kennis nemen van de wijzigingen in de Wet Werk & Bijstand.
5. De gemeenteraad verzoeken in te stemmen met de:
 - Toeslagenverordening WWB Noordoostpolder 2013;
 - Verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2013;
 - Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013;
 - Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2013.
6. De gemeenteraad verzoeken de volgende verordeningen in te trekken:
 - Toeslagenverordening WWB Noordoostpolder 2012;
 - Verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2012;
 - Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2012.

Argumenten

- 2.1 Om de wet op een juiste manier uit te voeren, moeten we onze verordeningen op het terrein van de WWB aanpassen. Voor wat betreft de Toeslagenverordening en Verordening langdurigheidstoelage gaat het slechts om technische wijzigingen.
- 2.2 In de Maatregelverordening was onder meer opgenomen welke sanctie/boete er staat op het niet naleven van de inlichtingenplicht. Met de nieuwe wetgeving heeft de gemeente die vrijheid niet meer en dit onderdeel is daarom uit de Maatregelverordening geschrapt.
- 2.3 Tot slot krijgt de gemeente de bevoegdheid om de beslagvrije voet bij herhaaldelijke fraude voor drie maanden buiten werking te stellen. Zodoende kan de gemeente meer ten onrechte verstrekte bijstand innen. In de verordening is opgenomen hoe de gemeente aan deze bevoegdheid invullen geeft. Hierbij is aangesloten op de modelverordening van VNG.
- 3.1 Met de inwerkingtreding van de nieuwe, geactualiseerde verordeningen, worden de huidige verordeningen op het terrein van de WWB ingetrokken.

Kanttekeningen

De harde aanpak van fraude kan leiden tot agressie jegens medewerkers van de gemeente. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen, zet de gemeente in op adequate voorlichting.

Planning/Uitvoering

De wetwijzigingen op het terrein van de huishoudinkomenstoets zijn reeds in werking getreden. De wijzigingen op het terrein van handhaving gaan in op 1 januari 2013. De uitvoeringsorganisatie wordt voorbereid om de wijzigingen uit te voeren.

No. 15851-3

Bijlagen

Geen.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : H. Bogaards-Simonse

Steller : C.J. Geugies, Maatschappelijke Ontwikkeling, tel. 63 32 87

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 oktober 2012 no. 15851-1

gelet op de Wet werk en bijstand (WWB);

overwegende dat op grond van artikel 8, eerste lid onder b WWB de gemeenteraad bij verordening regels stelt met betrekking tot het verlagen van de bijstand, bedoeld in artikel 18, WWB,

B E S L U I T

gezien de wijzigingen in de Wet werk en bijstand (wetsvoorstel 33 207) per 1 januari 2013:

vast te stellen de: **Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013**

Hoofdstuk 1.

Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand (WWB) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Deze verordening verstaat onder:
 - a. de wet: de Wet werk en bijstand (WWB);
 - b. algemene bijstand: de bijstand bedoeld in artikel 5, onderdeel b, van de wet;
 - c. bijzondere bijstand: de bijstand bedoeld in artikel 5, onderdeel d, van de wet;
 - d. bijstand: algemene en bijzondere bijstand;
 - e. bijstandsnorm: de bijstandsnorm bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de wet;
 - f. maatregel: het verlagen van de bijstand op grond van artikel 18, tweede lid, van de wet;
 - g. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder.
 - h. recidive: het binnen 24 maanden na bekendmaking van een besluit tot het opleggen van een maatregel, het voornemen tot het opleggen van een maatregel, of een waarschuwing in de zin van artikel 6 van deze verordening, opnieuw plegen van een verwijtbare gedraging uit dezelfde of hogere categorie.

Artikel 2 Het opleggen van een maatregel

1. Overeenkomstig deze verordening legt het college een maatregel op indien:
 - a. de belanghebbende naar het oordeel van het college een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan, of
 - b. indien de belanghebbende zich, naar het oordeel van het college, jegens het college zeer ernstig misdraagt, of
 - c. indien de belanghebbende de verplichtingen als genoemd in artikel 7, eerste en tweede lid van de Participatieverordening Noordoostpolder 2012 niet of onvoldoende nakomt.

2. Een maatregel wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de belanghebbende de gedraging kan worden verweten en de omstandigheden waarin hij verkeert.

Artikel 3

Afzien van het opleggen van een maatregel

1. Het college ziet af van het opleggen van een maatregel indien de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 4

De wijze van oplegging van de maatregel

1. Tenzij in de verordening anders is bepaald, wordt de maatregel opgelegd met ingang van de eerst volgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.
2. Voor zover de bijstand nog niet is betaald kan in afwijking van het eerste lid de maatregel opgelegd worden met terugwerkende kracht. De maatregel wordt niet opgelegd over een periode die ligt voor de aanvang van de verwijtbare gedraging.
3. Indien het opleggen van een maatregel niet mogelijk is doordat de uitkering inmiddels is beëindigd, dan kan het college besluiten de maatregel bij een hernieuwde toekenning van bijstand op te leggen, tot ten hoogste één jaar na constatering van de verwijtbare gedraging.

Artikel 5

Duur van de maatregel, recidive en cumulatie

1. Een maatregel bedoeld in artikel 18, tweede lid van de wet, vindt plaats voor de duur van één kalendermaand, wanneer sprake is van een eerste verwijtbare gedraging.
2. Onverminderd artikel 2, tweede lid, verdubbelt het college in geval van recidive de duur of hoogte van de maatregel.
3. Indien een belanghebbende zich tegelijkertijd schuldig maakt aan verschillende gedragingen die het niet nakomen van een verplichting als genoemd in artikel 2, eerste lid, inhouden, wordt voor het bepalen van de hoogte en duur van de maatregel uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel is gesteld.

Artikel 6

Waarschuwing

1. Het college kan volstaan met een waarschuwing in plaats van een verlaging, tenzij het een gedraging betreft als bedoeld in artikel 8, vierde lid, artikel 11, artikel 13 of artikel 14 van deze verordening.
2. Indien eerder binnen een periode van 24 maanden een waarschuwing is gegeven kan niet worden volstaan met een waarschuwing.

Artikel 7
Heroverweging

1. Een besluit tot het opleggen van een maatregel voor een periode van langer dan drie maanden wordt door het college binnen drie maanden na het begin van de tenuitvoerlegging van dit besluit heroverwogen.
2. Het college doet uiterlijk twee weken na afloop van de in het eerste lid genoemde termijn mededeling van zijn besluit met betrekking tot de voortzetting van de verlaging.
3. De maatregel wordt gestaakt met ingang van de vierde maand volgend op de tenuitvoerlegging van het besluit tot verlaging als niet binnen de eerste lid genoemde termijn een heroverweging van het besluit heeft plaatsgevonden.

Hoofdstuk 2.

Geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid en het leveren van een tegenprestatie naar vermogen

Artikel 8
Indeling in categorieën

Gedragingen van belanghebbenden waardoor de verplichtingen op grond van artikel 9 van de wet of artikel 7, lid 1 en 2 van de Participatieverordening Noordoostpolder 2012 niet of onvoldoende zijn nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:
 - a. Het niet als werkzoekende geregistreerd zijn of blijven bij het UWV Werkbedrijf.
 - b. Het later terugkeren van vakantie dan ingevolge artikel 13, eerste lid, onder e, van de wet is toegestaan, terwijl men niet is vrijgesteld van de arbeidsverplichtingen.
2. Tweede categorie:
 - a. Het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid in dienstbetrekking te verkrijgen.
 - b. Het niet naar vermogen onderzoeken van de mogelijkheden om uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs te volgen. Hieronder valt in ieder geval het verstrekken van documenten conform artikel 41, vijfde lid van de wet.
 - c. Het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot gebruik maken van geboden voorzieningen, waaronder begrepen:
 1. Het niet of onvoldoende meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling, scholing, zelfstandige maatschappelijke participatie of het niet houden aan de verplichtingen zoals deze zijn bepaald in artikel 7 van de Participatieverordening Noordoostpolder 2012, voor zover dit niet heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van het traject.
 2. Het niet dan wel niet-tijdig voldoen aan een oproep om, in verband met de inschakeling van arbeid, op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen.
 - d. Het niet willen nakomen van de verplichting om gebruik te maken van de geboden voorziening volgens artikel 9, eerste lid, onder b van wet, voor zover dat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht volgens artikel 9a, vijfde lid, onder d van de wet.
 - e. Het niet of onvoldoende meewerken aan de door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden conform artikel 9, eerste lid, onder c van de wet.

3. Derde categorie:
 - a. Het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot gebruik maken van geboden voorzieningen, waaronder begrepen het niet of onvoldoende meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling, scholing, zelfstandige maatschappelijke participatie of het niet houden aan de verplichtingen zoals deze zijn bepaald in artikel 7 van de Participatieverordening Noordoostpolder 2012, als dit heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van het traject.
4. Vierde categorie:
 - a. Het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid.
 - b. Het door eigen toedoen niet (volledig) verkrijgen of behouden van arbeid in dienstbetrekking.

Artikel 9

De hoogte en duur van de maatregel

Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel:

1. bij gedragingen van de eerste categorie vastgesteld op tien (10) procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand;
2. bij gedragingen van de tweede categorie vastgesteld op twintig (20) procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand;
3. bij gedragingen van de derde categorie vastgesteld op vijftig (50) procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand;
4. bij gedragingen van de vierde categorie vastgesteld op honderd (100) procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand

Hoofdstuk 3

Overige gedragingen

Artikel 10

Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan

1. Indien een belanghebbende een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan heeft betoond als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de wet, kan een maatregel worden opgelegd die wordt afgestemd op de periode dat de belanghebbende als gevolg van zijn gedraging eerder of langer recht heeft op bijstand.
2. Onder tekortschietend besef wordt in ieder geval begrepen:
 - a. het op onverantwoorde wijze besteden van vermogen, inbegrepen het doen van een schenking, voorafgaand aan of tijdens de bijstandsverlening, voorzover bijstandsverlening redelijkerwijs was te voorzien;
 - b. het door eigen schuld of toedoen geen gebruik kunnen maken van een voorliggende voorziening;
3. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt in geval van gedragingen als bedoeld in het tweede lid de maatregel op de volgende wijze vastgesteld:
 - a. bij een periode, als bedoeld in het eerste lid, van 3 maanden of korter: 10% van de bijstandsnorm gedurende een maand;
 - b. bij een periode, als bedoeld in het eerste lid, van 3 tot 6 maanden: 10% van de bijstandsnorm gedurende drie maanden;
 - c. bij een periode, als bedoeld in het eerste lid, van 6 maanden en langer: 10% van de bijstandsnorm gedurende zes maanden.

Artikel 11.
Zeer ernstige misdragingen

Indien een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover het college of zijn ambtenaren, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de wet, als bedoeld in artikel 18, tweede lid van de wet, wordt onverminderd artikel 2, tweede lid, een maatregel opgelegd van minimaal twintig procent van de bijstandsnorm gedurende *één* maand.

Hoofdstuk 4.

Slotbepalingen

Artikel 12
Beleid

Het college kan ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 13

Beslissing van het college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 14
Overgangsbepaling

1. De Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2012 zoals deze luidde op de dag voorafgaand aan de dag van inwerkingtreding van deze verordening, blijft van toepassing op gedragingen zoals genoemd in de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2012, die plaatsvinden voorafgaand aan de dag van inwerkingtreding van deze verordening.
2. Lid 1 is niet van toepassing indien op grond van deze verordening een lagere maatregel zou moeten worden opgelegd dan op grond van de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2012.

Artikel 15
Citeertitel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2013 en treedt in werking op 1 januari 2013.

No. 15851-10

Artikel 16
Intrekking bestaande verordening

Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Maatregelverordening WWB Noordoostpolder 2012, vastgesteld op 15 december 2011 ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering
van 13 december 2012,
De griffier, De voorzitter,

TOELICHTING MAATREGELVERORDENING WWB NOORDOOSTPOLDER

ALGEMENE TOELICHTING

Deze verordening regelt het verlagen van bijstand conform artikel 18 van de WWB. In het eerste lid van artikel 18 WWB wordt gesproken over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor de uitkeringsgerechtigden maatwerk is, waarbij recht wordt gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van uitkeringsgerechtigden.

In tweede lid wordt een directe koppeling gelegd tussen de rechten en verplichtingen van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk van de uitkering te worden. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de belanghebbende, maar ook van de mate waarin de opgelegde verplichtingen worden nagekomen.

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een uitkeringsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, wordt de uitkering verlaagd. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging. De regels omtrent het verlagen van de bijstandsuitkering wordt artikel 8, eerste lid, onder b bij verordening vastgesteld. Dit is de maatregelverordening.

De term 'maatregel'

Het verlagen van de bijstand op grond van het feit dat de belanghebbende zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate is nagekomen, wordt in de terminologie van de WWB aangeduid als het afstemmen van de uitkering op de mate waarin de belanghebbende de opgelegde verplichtingen nakomt. Met begrip 'afstemmen' wordt het uitgangspunt van de WWB benadrukt dat rechten en plichten één kant van dezelfde medaille vormen.

Zonder dat uitgangspunt los te laten, gebruiken wij in deze verordening de term "het opleggen van een maatregel" om het verlagen van de bijstand vanwege het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen aan te duiden. De term 'maatregel' is namelijk gangbaarder en benadrukt bovendien beter het sanctionerende karakter ervan.

De relatie met de participatieverordening

In de participatieverordening is vastgelegd hoe wij burgers ondersteunen bij de arbeidsinschakeling en hoe wij omgaan met het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling. Met de inzet van voorzieningen gaan verplichtingen gepaard, welke tevens zijn opgenomen in de Participatieverordening. Indien een uitkeringsgerechtigde de gestelde verplichtingen niet nakomt, leidt dit in beginsel tot een maatregel op basis van de Maatregelenverordening.

Reden van invoering

Deze gewijzigde verordening wordt per 1 januari 2013 ingevoerd, omdat de WWB op die datum wijzigt: met ingang van 1 januari is het college gehouden om, in geval van schending van de inlichtingenverplichting, een bestuurlijke boete op te leggen. Het verlagen van de uitkering in de vorm van een maatregel is bij schending van de inlichtingenverplichting daarom niet langer mogelijk.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben een gelijklopende betekenis als de omschrijving in de WWB en Awb.

Artikel 2

Eerste lid

De WWB verbindt aan het recht op een bijstandsuitkering de volgende verplichtingen:

1. Het tonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 18, tweede lid);
2. De plicht tot arbeidsinschakeling (artikel 9);
3. De informatieplicht (artikel 17, eerste lid);
4. De medewerkingsplicht (artikel 17, tweede lid).

Als deze verplichtingen worden geschonden kan het college hier consequenties aan verbinden.

In geval van schending van de inlichtingenverplichting is het college met ingang van 1 januari 2013 gehouden een bestuurlijke boete op te leggen. Bij een schending van de medewerkingsverplichting kan het college het recht op een uitkering intrekken, nadat de uitkeringsgerechtigde de gelegenheid is geboden het verzuim te herstellen.

Het college kan een maatregel opleggen als de uitkeringsgerechtigde onvoldoende besef van eigen verantwoordelijkheid toont, en als de arbeidsverplichtingen niet behoorlijk worden nagekomen. De bepalingen in deze verordening richten zich op schending van deze twee verplichtingen.

Tweede lid

In deze Maatregelenverordening zijn standaardmaatregelen vastgesteld in de vorm van een vaste (percentuele) verlaging van de bijstandsnorm.

In het tweede lid is echter de hoofdregel neergelegd: het college dient een op te leggen maatregel af te stemmen op de individuele omstandigheden van de belanghebbende en de mate van verwijtbaarheid. Deze bepaling brengt met zich mee dat het college bij elke op te leggen maatregel zal moeten nagaan of gelet op de individuele omstandigheden van de betrokken uitkeringsgerechtigde afwijking van de hoogte en de duur van de voorgeschreven standaardmaatregel geboden is. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwaring als een matiging betekenen.

Dit betekent dat het college bij het beoordelen of een maatregel moet worden opgelegd, en zo ja welke, telkens de volgende drie stappen moet doorlopen:

Stap 1: vaststellen van de ernst van de gedraging.

Stap 2: vaststellen van de verwijtbaarheid.

Stap 3: vaststellen van de omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in het standaardpercentage waarmee de bijstand wordt verlaagd. Wat betreft de beoordeling van de mate van verwijtbaarheid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 3. Matiging van de opgelegde maatregel wegens persoonlijke omstandigheden kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen aan de orde zijn:

- bijzondere financiële omstandigheden van de belanghebbende, zoals hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- sociale omstandigheden, gezinnen met kinderen bijvoorbeeld;

Dit artikel fungeert tevens als hardheidsclausule, inhoudende dat het college in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende kan afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien deze tot onbillijkheden van overwegende aard leiden.

Artikel 3

Eerste lid

Het afzien van het opleggen van een maatregel 'indien elke vorm van verwijtbaarheid' ontbreekt, is geregeld in artikel 18, tweede lid, WWB. De maatregel heeft als doel het gedrag van betrokkene te corrigeren. Als verwijtbaarheid ontbreekt, kan een dergelijk middel dan ook niet aan de orde zijn. Het college kan in beleidsregels neerleggen hoe het van plan is om te gaan met de beoordeling van de verwijtbaarheid, door bijvoorbeeld aan te geven welke gedragingen in principe altijd verwijtbaar worden geacht en welke gedragingen in beginsel nooit. Ook kan in beleidsregels worden vastgelegd in welke gevallen sprake is of kan zijn van verzachtende omstandigheden. Omdat in de WWB zelf is bepaald dat van een verlaging wordt afgezien indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, hoeft dit niet in de Maatregelenverordening te worden geregeld.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ('lik op stuk') is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt in lid 1 geregeld dat het college geen maatregelen opgelegd voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Tweede lid

Soms kunnen er zwaarwegende argumenten zijn om van de tenuitvoerlegging van een overigens gerechtvaardigde verlaging af te zien. Het betreft dan argumenten die met de reden van de verlaging niets van doen hebben. Deze zijn immers bij de vaststelling van de hoogte en de duur van de verlaging al meegewogen. Men kan hierbij denken aan situaties waarin sprake is van een zodanige samenloop van omstandigheden dat deze, als de verlaging wel zou worden uitgevoerd, tot gevolg hebben dat de belanghebbende als gevolg van de verlaging in een ernstige financiële noodsituatie komt, waardoor bijvoorbeeld onmiddellijke huisuitzetting dreigt of een pas begonnen schuldsaneringstraject wordt gefrustreerd. Het moet als gezegd gaan om een noodsituatie die het gevolg is van de individuele omstandigheden van de belanghebbende.

Het ontstaan van een betaling- of huurachterstand of de stopzetting van een schuldsanering zijn op zichzelf geen redenen om van het opleggen van een verlaging af te zien. Evenmin kan het enkele feit dat de belanghebbende als gevolg van de verlaging tijdelijk een inkomen lager dan de beslagvrije voet ontvangt voldoende reden zijn om van de tenuitvoerlegging van een verlaging af te zien. De financiële noodsituatie mag ook niet het gevolg zijn van de verwijtbare gedraging. Als iemand door verwijtbaar ontslag in ernstige financiële nood komt te verkeren, kan dat nooit een reden zijn om van de oplegging van de verlaging af te zien. De omstandigheden zijn immers het gevolg van het verwijtbare gedrag.

Afzien van de uitvoering van een verlaging kan ook plaatsvinden als er sprake is van een verlaging wegens herhaald verwijtbaar gedrag. Bij elke nieuwe verlaging of heroverweging moet dus opnieuw worden beoordeeld of zich dringende redenen voordoen.

In de beschikking worden wel hoogte en duur van de verlaging vastgesteld en wordt meegedeeld om welke dringende redenen van tenuitvoerlegging wordt afgezien. De verlaging telt bij de vaststelling van eventuele recidive en volharding dus gewoon mee.

Derde lid

Het doen van een schriftelijke mededeling dat het college afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Artikel 4

Eerste lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering. Verlaging van de uitkering gebeurt in beginsel door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de lopende of eerstvolgende maand(en).

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt betaald, is de gemakkelijkste methode. De gemeente hoeft in dat geval niet over te gaan tot herziening van de bijstand en het te veel betaalde bedrag aan bijstand terug te vorderen. Om die reden is in dit lid vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Tweede lid

Indien de bijstand nog niet is uitbetaald kan de maatregel worden opgelegd met terugwerkende kracht. Hiermee wordt zoveel mogelijk vorm gegeven aan een lik op stuk beleid waarbij de "overtreding" en de "maatregel" nog direct aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Omwille van de rechtszekerheid kan geen maatregel worden opgelegd over een periode die voor de aanvang van de verwijtbare gedraging ligt.

Derde lid

Als er geen uitkering meer wordt verstrekt, kan de maatregel niet worden opgelegd. Als de belanghebbende echter opnieuw een uitkering krijgt, kan de maatregel alsnog worden opgelegd, tenzij er sinds de constatering van de verwijtbare gedraging meer dan een jaar is verstreken.

Artikel 5

Tweede lid

Een maatregel wordt opgelegd voor de duur van één maand. Indien er sprake is van recidive wordt in beginsel gekozen voor een verdubbeling van duur of hoogte van de vorige maatregel. Dit geldt ook voor een tweede of daaropvolgende recidive. Dit lid doet niet af aan de mogelijkheid om een maatregel af te stemmen op basis van de ernst van de misdragingen en de situatie van de klant.

Derde lid

De regeling voor de samenloop van gedragingen heeft betrekking op verschillende gedragingen van een bijstandsgerechtigde die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden. De regeling geldt dus niet voor een bepaalde gedraging die verschillende schendingen van verplichtingen met zich meebrengt.

Indien sprake is van schending van meerdere verplichtingen door één gedraging, dan dient voor het toepassen van de maatregel te worden uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel van toepassing is.

Artikel 6

In bepaalde situaties kan het opleggen van een maatregel contra productief werken. In verband daarmee is in dit artikel de mogelijkheid geschapen om een waarschuwing af te geven. Een waarschuwing wordt altijd schriftelijk vastgelegd. In een periode van 24 maanden kan slechts één maal een waarschuwing worden gegeven, ook als er sprake is van verschillende vormen van maatregelwaardig gedrag.

Artikel 7

Eerste lid

Artikel 18, derde lid, WWB schrijft voor dat het college een verlaging moeten heroverwegen binnen uiterlijk drie maanden. Deze heroverweging kan achterwege blijven als de verlaging voor een periode van ten hoogste drie maanden is opgelegd.

Binnen drie maanden na de beschikking tot verlaging voor onbepaalde duur moet het college beginnen met het onderzoek in het kader van de heroverweging. Dit onderzoek kan in sommige gevallen schriftelijk plaatsvinden, afhankelijk van de aard van de verplichting of gedraging. Zo kan, bijvoorbeeld wanneer het gaat om het al dan niet nakomen van de sollicitatieplicht, worden volstaan met het opvragen van schriftelijke bewijzen waaruit blijkt dat de belanghebbende inmiddels aan de sollicitatieplicht is gaan voldoen. In andere gevallen zal het noodzakelijk zijn om de belanghebbende op te roepen. Als de belanghebbende de gevraagde gegevens niet overlegt of geen gehoor geeft aan oproepen, dan vindt heroverweging plaats op basis van de dan bekende gegevens.

Tweede lid

De heroverweging resulteert in een beschikking. Het resultaat van de heroverweging kan zijn:

- de belanghebbende laat blijken zich inmiddels niet langer schuldig te maken aan de verwijtbare gedraging waarvoor de verlaging was opgelegd. In dat geval zal de verlaging worden herzien met ingang van de vierde maand van de verlaging;
- de belanghebbende maakt aannemelijk dat hij zich voortaan aan de opgelegde verplichtingen zal houden. In dat geval wordt niet langer een maatregel opgelegd, met ingang van de vierde maand van de verlaging;
- de maatregel wordt voortgezet als de belanghebbende zich ook ten tijde van de heroverweging nog steeds aan de verwijtbare gedraging schuldig maakt. De voortzetting kan, afhankelijk van de omstandigheden, mate van verwijtbaarheid en ernst van de gedraging, plaatsvinden voor bepaalde of onbepaalde duur. Bij voortzetting voor onbepaalde duur moet binnen uiterlijk drie maanden opnieuw heroverweging plaatsvinden.

Derde lid

Als er niet tijdig een heroverweging plaatsvindt, vervalt de maatregel. Hiermee wordt voor de belanghebbende rechtszekerheid ingebouwd, dat tijdig een heroverweging plaatsvindt.

Artikel 8

De gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, worden in vier categorieën onderscheiden. De ernst van de gedraging loopt per categorie op. Uiteindelijk is het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid, dan wel het door eigen toedoen niet verkrijgen of behouden van arbeid in dienstbetrekking, de meest

ernstige gedraging die in deze Maatregelenverordening is opgenomen. Hieronder vindt een toelichting plaats per categorie.

Eerste lid / categorie

- Onderdeel a betreft de formele verplichting om zich als werkzoekende in te schrijven bij het UWV Werkbedrijf.
- Onderdeel b betreft de verplichting om niet langer dan binnen de wet is toegestaan in het buitenland te verblijven.

Tweede lid / categorie

- Onderdeel a betreft de verplichting zich actief op te stellen op de arbeidsmarkt, door bijvoorbeeld voldoende te solliciteren.
- Onderdeel b betreft de verplichting voor jongeren tussen de 18 en 27 om te onderzoeken of en welke mogelijkheden er zijn binnen het reguliere onderwijs. In het bijzonder is de jongere verplicht om zich te houden aan artikel 41, vijfde lid van de WWB waarin wordt geregeld dat een meerderjarig persoon jonger dan 27 jaar zelf documenten verstrekt die het college helpen bij de beoordeling op deze persoon nog mogelijkheden heeft binnen het onderwijs.
- Onderdeel c heeft betrekking op gedragingen van de belanghebbende die de arbeidsinschakeling (waaronder de inzet van re-integratietrajecten) belemmeren, maar niet leiden tot beëindiging van een traject. In het bijzonder is het niet-tijdig voldoen aan een oproep om op een aangegeven tijd en plaats te verschijnen als gedraging benoemd.
- Onderdeel d heeft betrekking op alleenstaande ouders. Alleenstaande ouders met kinderen tot 5 jaar zijn op basis van artikel 9a van de WWB ontheven van de arbeidsplicht. Deze ouders zijn echter wel verplicht om gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening (re-integratieverplichting). Wanneer blijkt dat de alleenstaande ouder deze verplichting niet wil nakomen en daardoor de ontheffing van de arbeidsplicht wordt ingetrokken, legt het college een maatregel op.
- Onderdeel e heeft betrekking op de verplichting die is opgenomen in artikel 9, eerste lid, onder c van de WWB. Dit artikel geeft het college de mogelijkheid om van belanghebbenden een tegenprestatie te vragen in de vorm van maatschappelijke nuttige werkzaamheden naast of in aanvulling op reguliere arbeid. Geen of onvoldoende medewerking aan deze opgelegde activiteiten, kan reden zijn voor het college om een maatregel op te leggen.

Derde lid / categorie

Onderdeel d heeft betrekking op gedragingen van de uitkeringsgerechtigde die de arbeidsinschakeling (waaronder de inzet re-integratietrajecten) belemmeren en leiden tot beëindiging van een traject.

Vierde lid / categorie

Hierbij gaat het om het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid, alsmede door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.

Artikel 9

Deze bepaling bevat de standaardmaatregelen voor de vier categorieën van gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Omdat de ernst van de gedraging per categorie oploopt, loopt ook de hoogte van de maatregel per categorie op. Op de meest ernstige gedraging, het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid, dan wel het door eigen toedoen niet verkrijgen of behouden van arbeid in dienstbetrekking, staat een maatregel van 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand.

Artikel 10

Een ieder is op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de voorziening in de kosten van het bestaan. Indien die verantwoordelijkheid onvoldoende wordt genomen en iemand daardoor afhankelijk is of wordt van een bijstandsuitkering dan is er sprake van maatregelwaardig gedrag. Artikel 13 voorziet in de mogelijkheid om een maatregel op te leggen als de bijstandsaanvraag het gevolg is van voorafgaand aan de bijstandsverlening onvoldoende betoond besef van verantwoordelijkheid. Dit betekent dat wanneer iemand in de periode voorafgaand aan de bijstandaanvraag een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft getoond, waardoor hij niet langer beschikt over de middelen om in de kosten van het bestaan te voorzien en als gevolg daarvan een bijstandsuitkering aanvraagt, de gemeente bij de toekenning van de bijstand hiermee rekening kan houden door het opleggen van een maatregel.

De hoogte van de maatregel wordt afgestemd op de periode dat de belanghebbende als gevolg van zijn gedraging eerder of langer recht heeft op bijstand.

Artikel 11

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd. Gemeenten kunnen uitsluitend een maatregel opleggen indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een uitkering. Vandaar dat in dit artikel wordt bepaald dat de zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van WWB.

In artikel 18, tweede lid, wordt gesproken over 'het zich jegens het college zeer ernstig misdragen'. Dit betekent dat alleen (zeer) agressief gedrag tegenover leden van het college en hun ambtenaren aanleiding zijn voor het opleggen van een maatregel. Er kan dus geen maatregel worden opgelegd als een klant zich agressief heeft gedragen tegenover een medewerker van een andere organisatie die belast is met de uitvoering van de WWB (bijvoorbeeld een re-integratiebedrijf). Het is dat geval wellicht wel mogelijk om een maatregel op te leggen wegens het niet of onvoldoende gebruikmaken van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling (artikel 7, tweede lid, van deze verordening).

Bij het vaststellen van de maatregel in de situatie dat een uitkeringsgerechtigde zich ernstig heeft misdragen, zal gekeken moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een opeenvolgende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden:

- verbaal geweld (schelden);
- discriminatie;
- intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- mensgericht fysiek geweld;
- combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgehad.

In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen instrumenteel geweld en frustratiegeweld. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie. Het zal duidelijk zijn dat de

No. 15851-18

mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld.

Het opleggen van een maatregel staat geheel los van het doen van aangifte bij de politie. Het college legt een maatregel op, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie.

Het college kan nadere regels opstellen voor de uitvoering van dit artikel. Hierbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij een (nog op te stellen) agressieprotocol.

Artikel 12 t/m 16

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 oktober 2012 no. 15851-1

gelet op artikel 8, eerste lid, onderdeel i, van de Wet werk en bijstand

besluit vast te stellen de:

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2013

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand (WWB) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

In deze verordening wordt verstaan onder:

beslagvrije voet: beslagvrije voet als bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

recidiveboete: bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a, vijfde lid, van de Wet werk en bijstand;

bezit: waarde van de bezittingen waarover belanghebbende of diens gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, met uitzondering van het in de woning met bijbehorend erf gebonden vermogen, bedoeld in artikel 50, eerste lid, van de Wet werk en bijstand;

verrekenen: verrekening als bedoeld in artikel 60, vierde lid, van de Wet werk en bijstand.

Hoofdstuk 2 Bescherming beslagvrije voet bij verrekening wegens recidive

Artikel 2. Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

Indien het bezit van een belanghebbende ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het college de recidiveboete zonder inachtneming van de beslagvrije voet.

De verrekening, bedoeld in het eerste lid, geschiedt gedurende een tijdvak van drie maanden vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.

Artikel 3. Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

Indien het bezit van een belanghebbende niet ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het college de recidiveboete gedurende één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. De verrekening geschiedt vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.

Aansluitend op verrekening als bedoeld in het eerste lid, verrekent het college de recidiveboete in de daarop volgende twee maanden op een dusdanige wijze dat belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Tot het inkomen, bedoeld in het tweede lid, worden ook middelen gerekend als bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdelen n en r, van de Wet werk en bijstand.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

In afwijking van de artikelen 2 en 3 kan het college de recidiveboete met inachtneming van de beslagvrije voet verrekenen indien:

aannemelijk is dat verrekening op de wijze, bedoeld in de artikelen 2 of 3, zou leiden tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin; of anderszins sprake is van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

De artikelen 2, 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing op de verrekening van de bestuurlijke boete, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, van de Wet werk en bijstand, indien en voor zover deze boete nog niet is betaald op het moment van verrekening van de recidiveboete.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 6. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op [datum].

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Noordoostpolder 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 december 2012.

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting

Algemeen deel

Op 1 januari 2013 treedt de "Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving" in werking. Voor de Wet werk en bijstand (WWB) introduceert deze wet de bestuurlijke boete bij een schending van de inlichtingenplicht. Het college van burgemeester en wethouders (verder college) is verplicht de bestuurlijke boete met de lopende uitkering te verrekenen. In beginsel moet bij deze verrekening de bescherming van de beslagvrije voet in acht genomen worden. Is echter sprake van een bestuurlijke boete wegens recidive, dan kan het college besluiten gedurende maximaal drie maanden met de beslagvrije voet te verrekenen.

De WWB verplicht de gemeenteraad in een verordening nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete. Gemeenten krijgen daarmee de ruimte een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht. De nieuwe bevoegdheid kan op veel verschillende manieren worden ingevuld. Om gemeenten enige aanknopingspunten te bieden, hebben het RCF Kenniscentrum Handhaving - Landelijk Kenniscentrum Handhaving, Divosa, de VNG en Schulinc gezamenlijk deze modelverordening ontwikkeld. Uiteindelijk is het natuurlijk aan gemeenten zelf naar eigen inzicht keuzen te maken.

De bevoegdheid van de gemeenteraad strekt zich slechts uit over het al dan niet in acht nemen van de beslagvrije voet bij verrekening van de recidiveboete. Daar waar terugvordering en invordering niet door de wetgever is verplicht, blijft sprake van een bevoegdheid van het college. Het is derhalve aan het college op deze onderdelen nadere (beleids)regels vast te stellen.

In het kader van pseudoverrekening kunnen gemeenten te maken krijgen met verzoeken van andere gemeenten om een door hen opgelegde recidiveboete te verrekenen. Het college dat de boete heeft opgelegd zal in dat geval aangeven in hoeverre het de beslagvrije voet in acht wil nemen (volgens de regels van zijn gemeentelijke verordening). De gemeente die de uitkering verstrekt, moet in beginsel gehoor geven aan dit verzoek. Mocht de beslagvrije voet niet gerespecteerd worden, dan kan de belanghebbende het college waarvan hij uitkering ontvangt, verzoeken de beslagvrije voet toch in acht te nemen. In artikel 60b, tweede lid, van de WWB is geregeld dat het college die de uitkering verstrekt, de bevoegdheid heeft aan dit verzoek van belanghebbende tegemoet te komen. Het ligt voor de hand dat het college bij de beslissing op dat verzoek handelt analoog aan de regels die in de eigen gemeentelijke verordening zijn vastgelegd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

In deze bepaling zijn een aantal begrippen nader omschreven. De meeste behoeven geen nadere toelichting.

Bezit De verordening kent een definitie van het begrip bezit. Het gaat daarbij om (de waarde van) alle bezittingen waarover een belanghebbende of diens gezinsleden beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken. Bezittingen kunnen zowel bestaan uit geld als op geld waardeerbare goederen.

Bij het begrip bezit zoals dat in deze verordening wordt gebruikt, gaat het nadrukkelijk niet om vermogen als bedoeld in artikel 34 van de WWB. Eventueel aanwezige schulden spelen immers geen rol en worden dus ook niet op het bezit in mindering gebracht. Ook de vrijlatingen van artikel 34, tweede lid, van de WWB zijn hier niet van toepassing. Een belanghebbende die vanwege de volledige verrekening met de beslagvrije voet zonder inkomsten komt te zitten, zal de bezittingen waarover hij beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, volledig moeten aanwenden om in de noodzakelijke kosten van het bestaan

te kunnen voorzien. Een uitzondering is gemaakt voor de door belanghebbende en zijn gezin bewoonde (eigen) woning.

Verrekenen De WWB kent een ruimer begrip van verrekenen dan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Voor de duidelijkheid is daarom een aparte begripsbepaling opgenomen in de verordening.

Artikel 2. Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

Uitgangspunt van deze verordening is dat volledige verrekening met de beslagvrije voet plaatsvindt voor de maximale termijn van drie maanden als een belanghebbende over voldoende bezittingen beschikt om dit op te kunnen vangen. Dat uitgangspunt is vastgelegd in artikel 2 van deze verordening. Van voldoende bezit is sprake als de waarde van de bezittingen waarover belanghebbende beschikt (of redelijkerwijs kan beschikken), ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. Immers, bij aanwending of tegeldemaking van deze bezittingen, zou een periode van drie maanden overbrugd moeten kunnen worden.

Artikel 3. Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

Heeft een belanghebbende onvoldoende bezittingen om een periode van drie maanden volledige verrekening met de beslagvrije voet te kunnen overbruggen, dan verrekent het college slechts één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. Voor de overige twee maanden vindt weliswaar verrekening met de beslagvrije voet plaats, maar niet volledig. Belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Voor het percentage van 80% is aansluiting gezocht bij de invorderings-mogelijkheden die de Belastingdienst heeft bij notoire wanbetalers. Onder omstandigheden kan deze de beslagvrije voet (90% van de toepasselijke bijstandsnorm) verlagen met 10% op grond van artikel 19, eerste lid, van de Invorderingswet 1990.

Met de gekozen opzet wordt enerzijds uiting gegeven aan het principe dat fraude niet mag lonen. Het gaat hier immers om belanghebbenden die herhaaldelijk hun inlichtingenplicht hebben geschonden. Daar mag een duidelijk signaal tegenover staan. Anderzijds wordt rekening gehouden met de zorgplicht van gemeenten. Het volledig buiten werking stellen van de beslagvrije voet gedurende drie maanden kan kwalijke maatschappelijke consequenties hebben. Dat moet voorkomen worden, nu de regeling daarmee zijn doel voorbij zou schieten.

Een belanghebbende kan inkomsten uit arbeid hebben die op grond van artikel 31, tweede lid, onderdelen n of r, van de WWB worden vrijgelaten voor de algemene bijstand. Bij verrekening van een recidiveboete tot 80% van de bijstandsnorm, tellen deze inkomsten echter gewoon mee. Het college laat deze inkomsten dus niet buiten beschouwing bij de beoordeling van de vraag of een belanghebbende nog over voldoende inkomen beschikt. Dat is geregeld in lid 3.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

Hoewel het hier gaat om een herhaaldelijke schending van de inlichtingenplicht, zijn situaties denkbaar waarin volledige verrekening met de beslagvrije voet niet aanvaardbaar wordt geacht. Die situaties komen aan de orde in artikel 4. Het gaat daarbij altijd om individuele omstandigheden waaraan het college zal moeten toetsen. In onderdeel a is geregeld dat het college kan besluiten in afwijking van de artikelen 2 en 3 toch de beslagvrije voet te respecteren wanneer volledige verrekening waarschijnlijk leidt tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin. Voorkomen moet worden dat een belanghebbende door de volledige verrekening op straat komt te staan, nu dit de problematiek alleen maar verergert, met alle maatschappelijke kosten van dien.

Een dreigende huisuitzetting wordt in deze verordening gezien als een dringende reden om van verrekening met de beslagvrije voet af te zien. Dat volgt uit het woord 'anderszins' in onderdeel b. Ook bij aanwezigheid van andere dringende redenen dan een dreigende huisuitzetting, kan het college rekening houden met de bescherming van de

beslagvrije voet. Van dringende redenen is niet snel sprake. Het gaat slechts om incidentele gevallen, waarbij de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende en diens gezinsleden verkeren op geen enkele andere wijze te verhelpen zijn. Het enkele feit dat het belanghebbende door de verrekening aan middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is op zich geen voldoende voorwaarde om te kunnen spreken van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

In artikel 60b, derde lid, van de WWB is bepaald dat de bevoegdheid om te verrekenen met de beslagvrije voet ook van toepassing is op eerder opgelegde bestuurlijke boetes voor zover op het moment van verrekening van de recidiveboete, die eerdere boetes nog niet zijn betaald. Mocht het college die eerdere, nog openstaande boetes gaan verrekenen, dan regelt artikel 5 dat de bepalingen in deze verordening van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

Artikel 7. Citeertitel

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 oktober 2012,
no. 15851-1;

gelet op artikel 8, lid 1, sub c en artikel 30 van de Wet werk en bijstand,

overwegende dat moet worden vastgesteld voor welke categorieën de bijstandsnorm wordt verhoogd of verlaagd en op grond van welke criteria de hoogte van die verhoging of verlaging wordt bepaald,

B E S L U I T:

vast te stellen de: **Toeslagenverordening Wwb Noordoostpolder 2013**

Hoofdstuk 1.

Algemene bepalingen.

Artikel 1

Begripsomschrijving.

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. de wet: de Wet werk en bijstand
 - b. woonkosten
indien een huurwoning wordt bewoond, de op de aanvangsdatum van het lopende huursubsidietijdvak per maand geldende huurprijs als bedoeld in de wet op de huurtoeslag;
indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de ten behoeve van de financiering van de woning verschuldigde hypotheekrente en de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten, waarbij onder zakelijke lasten worden verstaan: de onderhoudskosten, het eigenaarsaandeel van de onroerende-zaak-belasting, de opstalverzekering en het eigenaarsaandeel van de waterschapslasten.
 - c. het college
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder

Hoofdstuk 2.

Categorieën.

Artikel 2

Categorie-aanduidingen.

1. Voor belanghebbenden aan wie bijstand kan worden verleend, geldt een categorieaanduiding.
2. De categorieën worden aangeduid als:
alleenstaande;
alleenstaande ouder;
gehuwden.

Hoofdstuk 3.

Criteria voor het verhogen van de bijstandsnorm.

Artikel 3

Toeslagen bij niet(-gehele) kostendeling van alleenstaanden en alleenstaande ouders van 21 jaar en ouder.

1. De bijstandsnorm wordt verhoogd met een toeslag indien de alleenstaande of de alleenstaande ouder, van 21 tot 65 jaar, hogere algemene noodzakelijke kosten van het bestaan heeft dan waarin de bijstandsnorm voorziet, als gevolg van het niet of niet geheel kunnen delen van deze kosten met een ander.
2. De toeslag als bedoeld in het eerste lid wordt voor een alleenstaande van 21 jaar, in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft, vastgesteld op 0% van het netto minimumloon.
De toeslag als bedoeld in het eerste lid wordt voor een alleenstaande van 22 jaar, in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft, vastgesteld op 10% van het netto minimumloon.
3. De toeslag als bedoeld in het eerste lid wordt voor de alleenstaande van 23 tot 65 jaar of alleenstaande ouder van 21 tot 65 jaar, in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft, bepaald op het in artikel 25, tweede lid, van de wet genoemde maximumbedrag; dit is maximaal 20% van het netto minimumloon.
4. De toeslag als bedoeld in het eerste lid bedraagt voor de alleenstaande van 23 tot 65 jaar of alleenstaande ouder van 21 tot 65 jaar op wie het derde lid niet van toepassing is 10% van het netto minimumloon.
5. De noodzakelijke kosten van het bestaan kunnen worden gedeeld met een ander die in de woning zijn hoofdverblijf heeft, indien kan worden beschikt over een inkomen dat gelijk is of hoger is dan het normbedrag voor de kosten van levensonderhoud voor hoger onderwijs, genoemd in artikel 3.18 van de Wet studiefinanciering 2000.

Hoofdstuk 4.

Criteria voor het verlagen van de bijstandsnorm of de toeslag.

Artikel 4

Verlagen bijstandsnorm voor geheel of gedeeltelijk woningdelend gehuwden.

1. De bijstandsnorm wordt lager vastgesteld indien de gehuwden lagere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan heeft dan waarin de bijstandsnorm voorziet, als gevolg van het geheel of gedeeltelijk kunnen delen van deze kosten met een ander.
2. De verlaging als bedoeld in het eerste lid bedraagt voor de gehuwden op wie het eerste lid van toepassing is 10% van het netto minimumloon.
3. Artikel 3, lid 5 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5

Verlagen bijstandsnorm of toeslag als gevolg van de woonsituatie.

1. De bijstandsnorm of de toeslag wordt lager vastgesteld indien de alleenstaande, de alleenstaande ouder of de gehuwden lagere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan heeft dan waarin de bijstandsnorm of de toeslag voorziet, als gevolg van de bewoning van een woning waaraan voor de betrokkene geen kosten zijn verbonden, waaronder begrepen het niet aanhouden van een woning.
2. De verlaging als bedoeld in het eerste lid bedraagt 18% van het netto minimumloon.

Artikel 6
Anti-cumulatieartikel

Indien voor de belanghebbende een combinatie van een toeslag op grond van artikel 3 en één of meer verlagingen op grond van de artikelen 4 en 5 geldt, bedraagt de verlaging niet meer dan 25% van het netto minimumloon ten opzichte van de bijstandsnorm zoals die is vastgesteld in artikel 21 van de wet.

Artikel 7

Verhoging of verlaging van de bijstandsnorm vindt plaats onverminderd het bepaalde in artikel 18, eerste lid, van de wet.

Artikel 8

Burgemeester en wethouders zijn belast met de uitvoering van het bepaalde in deze verordening.

Hoofdstuk 5.

Slotbepalingen.

Artikel 10
Citeerartikel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als: "Toeslagenverordening Wwb Noordoostpolder 2013" en treedt in werking op 1 januari 2013.

Artikel 11
Intrekking bestaande verordeningen

Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Toeslagenverordening Wwb Noordoostpolder 2012, vastgesteld op 15 december 2011 ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering
van 13 december 2012,
De griffier,

De voorzitter,

TOELICHTING TOESLAGENVERORDENING

Algemeen

Op grond van de Wet werk en bijstand (Wwb) dient de gemeenteraad een verordening vast te stellen met betrekking tot het verhogen en verlagen van de norm als bedoeld in artikel 8 lid 1 onder c juncto artikel 30 Wwb, de zogenaamde toeslagenverordening.

Hoofdstuk 3 van de Wwb kent voor de algemene noodzakelijke kosten van het bestaan een systeem van basisnormen en toeslagen en verlagingen. De bijstandsnormen zijn geregeld in paragraaf 2, in de artikelen 20 tot en met 24 Wwb. Daarnaast voorziet paragraaf 3 in toeslagen en verlagingen: artikelen 25 tot en met 29 Wwb.

Het college verhoogt in bepaalde gevallen de norm met een toeslag en passen in bepaalde gevallen een verlaging toe. Dit beleid is categoriaal: uit de verordening blijkt voor welke categorieën en op grond van welke criteria een verhoging of verlaging van de landelijke bijstandsnormen plaatsvindt. Op die manier kan een uitkeringsgerechtigde concreet uit de verordening afleiden welke verhoging of verlaging in zijn situatie geldt.

Norm

De Wwb kent drie basisnormen voor bijstand:

- a. gehuwden: 100% van het wettelijk minimumloon
- b. alleenstaande ouders: 70% van de norm gehuwden/ wettelijk minimumloon
- c. alleenstaanden: 50% van de norm gehuwden / wettelijk minimumloon

Hierbij is opgemerkt dat 'norm gehuwden' en 'wettelijk minimumloon' synoniemen voor elkaar zijn.

Toeslagen

Een toeslag op de norm wordt verstrekt aan een alleenstaande of alleenstaande ouder. De maximale toeslag van 20% van de norm gehuwden kan zonder nader onderscheid worden toegekend. De uitkering is dan ten hoogste:

- 90% van de norm gehuwden voor alleenstaande ouders;
- 70% van de norm gehuwden voor alleenstaanden.

Het college houdt echter rekening met de mogelijkheid van het kunnen delen van kosten. Deze mogelijkheid wordt aanwezig geacht als een ander of meerdere anderen hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning. De alleenstaande of de alleenstaande ouder kan dan kosten als woonkosten, vaste lasten en kosten van duurzame gebruiksgoederen delen. Het college stelt in die gevallen de toeslag op een lager percentage vast. De toeslag voor alleenstaanden en alleenstaande ouders is uitgewerkt in hoofdstuk 3 van deze verordening.

Verlagingen

De Wwb kent de volgende verlagingen:

- verlaging in verband met het geheel of gedeeltelijk kunnen delen met een ander van algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan bij gehuwden (artikel 26 Wwb);
- verlaging in verband met de woonsituatie (artikel 27 Wwb);
- verlaging in verband met het recentelijk beëindigen van een studie (artikel 28 Wwb);
- verlaging in verband met de hoogte van het wettelijke minimumjeugdloon (artikel 29 Wwb).

Er wordt geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om verlaging in verband met het recentelijk beëindigen van een studie toe te passen vanwege de volgende redenen:

- Verlaging van de norm wegens schoolverlating leidt niet alleen tot ingewikkelde en ondoorzichtige regelgeving, het leidt ook tot rechtsongelijkheid ten opzichte van bijstandsgerechtigden die niet studeren in de periode voorafgaande aan de bijstandsperiode;

- Een cliënt met een bijstandsuitkering moet in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan voorzien. Niet duidelijk is waarom de kosten van het bestaan gedurende het eerste halfjaar na het beëindigen van een studie of opleiding lager zouden zijn;
- Het aantal schoolverlaters in de gemeente Noordoostpolder op het totale cliëntenbestand is dusdanig klein, dat de uitvoering van deze verlagingmogelijkheid meer kost dan het de gemeente oplevert.

De overige verlagingen zijn uitgewerkt in hoofdstuk 4 van deze verordening.

Individualisering

Het is niet noodzakelijk alle mogelijke situaties uitputtend te regelen. In niet geregelde gevallen of uitzonderlijke situaties geldt het individualiseringsbeginsel. Het college kan de bijstand op grond van artikel 18 lid 1 Wwb afwijkend vast stellen.

Hoogte uitkering

De hoogte van de uitkering van algemene bijstand kan kortom als volgt worden berekend:

1. basisnorm
2. a) optellen toeslag (bij alleenstaanden en alleenstaande ouders) of
b) korten met verlaging wegens het delen van een woning met anderen (bij gehuwden)
3. korten met verlaging wegens woonsituatie (bij voorrang op de toeslag)

Invoering verordening

Deze verordening wordt per 1 januari 2012 ingevoerd, omdat de Wwb op die datum op een aantal punten wijzigt. Ook wordt de Wet investeren in jongeren per 1 januari 2012 ingetrokken, waardoor inwoners tussen de 18 en 27 jaar niet langer een beroep kunnen doen op deze wet. Jongeren vallen in vervolg weer onder de Wwb en daarmee ook onder de Toeslagenverordening Wwb Noordoostpolder 2012.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1.

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben een gelijklopende betekenis als de omschrijving in de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Algemene wet Bestuursrecht (Awb).

Artikel 2.

Artikel 8, eerste lid, sub c en artikel 30 van de Wwb schrijft voor dat de verordening vaststelt voor welke categorieën de bijstandsnorm wordt verlaagd of verhoogd. De categorieëndeling is gebaseerd op de Wwb.

Artikel 3.

Lid 1:

Bij de vaststelling van de basisnorm voor de alleenstaande en de alleenstaande ouder is de wetgever uitgegaan van de veronderstelling dat betrokkene de bestaanskosten geheel met een ander kan delen. Indien dit niet het geval is, wordt de basisnorm verhoogd met een toeslag. Het gaat hierbij niet alleen om woonkosten (in beperkte of uitgebreide zin), maar om alle uitgaven waarbij alleenstaanden of alleenstaande ouders een schaalvoordeel hebben omdat zij de kosten van huisvesting en huishouding kunnen delen. Bij de relatief hogere kosten waarmee alleenstaanden in beginsel worden ge-

confronteerd, kan met name gedacht worden aan duurzame gebruiksgoederen, zoals woninginrichting en huishoudelijke apparatuur, maar ook aan vaste lasten, zoals abonnementen en diverse andere kosten. De toeslag dient zodanig te zijn dat de betrokkene daaruit op dezelfde wijze zijn algemene bestaanskosten kan voldoen als thans het geval is met de volledig landelijk genormeerde algemene bijstand. Bij de beoordeling of de betrokkene inderdaad hogere bestaanskosten heeft, is in voorkomende gevallen niet bepalend of deze ook feitelijk deze kosten met een ander deelt, maar of het - gegeven de omstandigheden - redelijk is ervan uit te gaan dat deze kosten kunnen worden gedeeld. In bijvoorbeeld de situatie dat een hoofdbewoner de woning met een ander bewoont, zou een ongewenste gebruikersruimte van bijstandsmiddelen ontstaan als de hoogte van de toeslag ervan afhankelijk is of de medebewoner, hoewel deze daartoe financieel in staat is, ook feitelijk een bijdrage levert in de woonkosten. Hiertoe wordt gesproken van het 'kunnen delen' van de kosten. Met deze omschrijving beoogt het kabinet uitdrukkelijk niet aan te geven dat van de betrokkene kan worden gevergd dat deze bijvoorbeeld zijn woonsituatie aanpast om zo met een lagere bijstandsuitkering te kunnen volstaan.

De mate waarin de bestaanskosten kunnen worden gedeeld bepaalt, zoals gezegd, de hoogte van de toeslag. De toeslag bedraagt maximaal 20% van het netto minimumloon. Degene die voor een toeslag in aanmerking wenst te komen, moet aannemelijk maken dat er geen sprake is van kosten die kunnen worden gedeeld en dat er derhalve terecht aanspraak op een toeslag wordt gemaakt. De toeslag maakt een integraal deel van de uitkering uit. De algemene inlichtingenverplichting die op de aanvrager rust, geldt ook voor het toeslagendeel. Aanvrager zal dan ook door middel van het overleggen van gegevens het recht moeten aantonen.

Lid 2:

Artikel 29 van de Wwb bepaalt dat de toeslag voor 21- en 22-jarigen kan worden verlaagd wanneer de hoogte van de toeslag een belemmering kan zijn voor de aanvaarding van arbeid. Vergelijking met het netto minimumloon voor 21 en 22-jarigen leert dat het verschil tussen de bijstandsnorm verhoogd met een toeslag van 20% en het minimumloon voor deze leeftijdscategorie minimaal is. Daarom wordt de toeslag voor alleenstaande 21-jarigen vastgesteld op 0% van het netto minimumloon en voor alleenstaande 22-jarigen, die de algemeen noodzakelijke bestaanskosten niet (gedeeltelijk) kunnen delen met een ander, op 10% van het netto minimumloon.

Lid 3:

Artikel 30, tweede lid Wwb schrijft voor dat de toeslag, onverminderd het bepaalde in artikel 27, 28 en 29 van de wet, voor de alleenstaande van 23 tot 65 jaar en de alleenstaande ouder van 21 tot 65 jaar met zijn kinderen in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft, wordt bepaald op het maximumbedrag, genoemd in artikel 25, tweede lid, van de Wwb. De maximale toeslag komt neer op 20% van het netto minimumloon. Deze verordening volstaat met een verwijzing naar het bedrag zoals dat in de wet is genoemd. Dit bedrag wordt regelmatig (veelal (half)jaarlijks) bijgesteld.

Lid 4:

Het gezamenlijk bewonen van een woning levert schaalvoordelen op. Deze schaalvoordelen treden op omdat de woonlasten kunnen worden gedeeld. De kosten van huur, heffingen, belastingen, verzekeringen, vastrecht nutsbedrijven en dergelijke zijn voor personen die een woning delen lager, omdat deze kosten per woning slechts eenmaal in rekening worden gebracht. Deze schaalvoordelen worden berekend op 10% van het netto minimumloon per inwonende. Indien er op enigerlei wijze sprake is van het kunnen delen van kosten, wordt de maximale toeslag van 20% als gevolg van de optredende schaalvoordelen verlaagd tot 10% van het netto minimumloon.

Lid 5:

De toeslag bedraagt het maximum van 20% wanneer de noodzakelijke kosten niet met een ander kunnen worden gedeeld, omdat geen ander in de woning zijn hoofdverblijf heeft. De toeslag bedraagt 10% wanneer de kosten wel, maar niet geheel, kunnen worden gedeeld. Er wordt geen toeslag gegeven als de kosten geheel kunnen worden gedeeld (zoals bij gehuwden het geval is).

De feitelijke mogelijkheid tot het delen van de kosten moet wel aanwezig zijn. Heeft de inwonende geen of een te laag inkomen, dan kunnen de kosten feitelijk niet worden gedeeld en kan de beperking van de toeslag tot 10% niet worden gerechtvaardigd. De kosten kunnen wel worden gedeeld wanneer de inwonende tenminste beschikt over een inkomen hoger of gelijk aan het bedrag voor de kosten van levensonderhoud voor hoger onderwijs op grond van de Wet Studiefinanciering 2000. Van de inwonende kan dan een zodanige bijdrage in de kosten worden verwacht dat sprake is van het daadwerkelijk delen van de kosten, waardoor de korting van 10% op de toeslag van de belanghebbende gerechtvaardigd is.

Artikel 4.

Lid 1:

Wanneer in de woning van de uitkeringsgerechtigden een ander zijn hoofdverblijf heeft, wordt er vanuit gegaan dat deze bepaalde kosten kunnen delen (bijvoorbeeld huur en stookkosten). Het is niet van belang of de uitkeringsgerechtigden de kosten daadwerkelijk delen. Dat is een verantwoordelijkheid van de uitkeringsgerechtigden zelf.

Lid 2:

Gekozen is, net als bij de alleenstaanden en alleenstaande ouders, voor een verlaging van 10 procent van de norm gehuwden, ongeacht het aantal anderen dat in de woning zijn hoofdverblijf heeft. Zolang er sprake is van een zelfstandige huishouding, blijft een deel van de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan uitsluitend voor rekening van de uitkeringsgerechtigden.

Lid 3:

De inhoud is overeenkomstig de toelichting op artikel 3, lid 5.

Artikel 5.

Lid 1:

Het college verlaagt de norm of de toeslag (verder) op grond van artikel 27 Wwb als de uitkeringsgerechtigde lagere kosten van bestaan heeft door zijn woonsituatie. De bijstandsuitkering dient voldoende te zijn om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. De kosten van het wonen maken daar deel van uit. Indien betrokkene geen woonkosten heeft, wordt de uitkering verlaagd. Hiervan kan sprake zijn bij het bewonen van een woning waaraan geen woonlasten zijn verbonden, bijvoorbeeld in geval van krakers. Hiervan is ook sprake als een derde, bijvoorbeeld een onderhoudsplichtige of ex-partner, de woonlasten van de woning betaalt. Het financiële voordeel van het niet verschuldigd zijn van woonkosten rechtvaardigt een lager bedrag aan bijstand.

Lid 2:

Als aan een door de uitkeringsgerechtigde bewoonde woning geen woonkosten voor de uitkeringsgerechtigde zijn verbonden of als er in het geheel geen woning wordt bewoond, verlaagt het college de norm met 18% van de norm gehuwden.

Artikel 6.

Indien gebruik wordt gemaakt van de verlagingmogelijkheden zoals die zijn genoemd in de artikelen 3 tot en met 5, dient rekening te worden gehouden met de effecten van cumulatie van factoren. Een dergelijke cumulatie kan er namelijk toe leiden dat de uitkering die overblijft onvoldoende is om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Overigens wordt het ontbreken van een toeslag of het geven van een lagere toeslag ook beschouwd als een verlaging als rekening wordt gehouden met de effecten van cumulatie.

Artikel 7.

Van kracht blijft artikel 18, eerste lid van de wet waar is gesteld dat het college de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen afstemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de betrokken persoon. Dit wordt nadrukkelijk gesteld in artikel 30, vierde lid, van de wet.

Artikel 8.

De wet schrijft voor dat de uitvoering van de wet berust bij het college. Het college kan deze bevoegdheid, overeenkomstig hetgeen hierover in de Algemene Wet Bestuursrecht en de Gemeentewet is geregeld, mandateren aan ambtenaren.

Artikel 10 en 11.

Deze artikelen behoeven geen toelichting.

De gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 30 oktober 2012, no. 15851-1;

gelet op artikel 36 van de Wet werk en bijstand,

overwegende dat het noodzakelijk is het verstrekken van langdurigheidstoelage aan personen van 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar bij verordening te regelen;

B E S L U I T

vast te stellen de volgende: **Verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2012**

Hoofdstuk 1 **Algemene bepalingen**

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. college: het college van burgemeester en wethouders
- b. de wet: de Wet werk en bijstand
- c. referteperiode: een periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum
- d. peildatum: de datum waarop in enig jaar het recht op langdurigheidstoelage ontstaat
- e. bijstandsnorm: de norm bedoeld in artikel 5, onderdeel c van de wet
- f. WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten
- g. WSF 2000: Wet Studiefinanciering
- h. inkomen: het inkomen als genoemd in artikel 32 van de wet.
- i. vermogen: het vermogen als genoemd in artikel 34 van de wet.

Artikel 2 Uitvoering

De uitvoering van deze verordening berust bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder.

Hoofdstuk II **Recht op langdurigheidstoelage**

Artikel 3 Langdurig laag inkomen

1. Aan de in artikel 36, eerste lid, van de wet gestelde voorwaarde van het hebben van een langdurig laag inkomen is voldaan als gedurende de referteperiode het gemiddelde inkomen per maand niet uitkomt boven de bijstandsnorm en het vermogen niet hoger is dan het bedrag genoemd in artikel 34, lid 3 van de wet.
2. De belanghebbende die gedurende de referteperiode inkomsten heeft die meer bedragen dan de geldende bijstandsnorm heeft recht op een langdurigheidstoelage als de inkomsten in de referteperiode niet meer bedragen dan de bijstandsnorm verhoogd met zes maal de maximale vrijlating van inkomsten als genoemd in artikel 31 lid 2n van de wet.

3. Niet voor de langdurigheidstoelage komt in aanmerking de belanghebbende die gedurende de referentieperiode een bijdrage heeft ontvangen op grond van de Wet Tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en Schoolkosten (WTOS), danwel de Wet Studiefinanciering (WSF 2000).
4. Niet voor de langdurigheidstoelage komt in aanmerking de belanghebbende die gedurende de referentieperiode in detentie heeft gezeten, tenzij het gaat om één of meerdere korte detentieperiodes van in totaal maximaal 28 dagen in een periode van 36 maanden.
5. Bij de vaststelling van het inkomen wordt een eerder verstrekte langdurigheidstoelage buiten beschouwing gelaten.

Artikel 4
Hoogte van de langdurigheidstoelage

1. De langdurigheidstoelage bedraagt per jaar 40% van de geldende bijstandsnorm per kalendermaand.
2. Indien één van de gehuwden op de peildatum is uitgesloten van het recht op langdurigheidstoelage ingevolge artikel 11, artikel 13 lid 1 van de wet of artikel 3 lid 3 van deze verordening, komt de rechthebbende gehuwde in aanmerking voor een langdurigheidstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande ouder of alleenstaande zou gelden.

Artikel 5
Hardheidsclausule

Het college kan artikel 3 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang van de langdurigheidstoelage, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Hoofdstuk III
Slotbepalingen

Artikel 6
Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2013.

Artikel 7
Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2012.

Artikel 8
Intrekking bestaande verordening

Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de verordening langdurigheidstoelage Noordoostpolder 2012, vastgesteld op 15 december 2011, ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering
van 13 december 2012
De griffier, De voorzitter,

TOELICHTING VERORDENING LANGDURIGHEIDSTOESLAG NOORDOOSTPOLDER

Algemeen

Op grond van artikel 8 lid 1 onderdeel d WWB dient de gemeenteraad bij verordening regels vast te leggen met betrekking tot het verlenen van een langdurigheidstoeslag. Deze regels dienen in ieder geval betrekking te hebben op de hoogte van de langdurigheidstoeslag en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het begrip langdurig, laag inkomen, zoals die in artikel 36 lid 1 WWB wordt gebruikt. In deze verordening is gekozen voor invulling die rekening houdt met de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep en de in de huidige regeling en uitvoeringspraktijk gesignaleerde tekortkomingen. Voorts is gekozen voor een invulling die zo veel mogelijk ongewenste armoedevaleffecten voorkomt.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Begrippen die in de WWB voorkomen hebben in deze verordening dezelfde betekenis als in de WWB. Ten aanzien van een aantal begrippen, die als zodanig niet in de WWB zelf staan, is een definitie gegeven in deze verordening.

Artikel 3

De referteperiode was vijf jaar. Door gemeenten is de afgelopen jaren aangegeven dat deze periode te lang is. Uitgebreid onderzoek van het NIBUD heeft aangetoond dat na 3 jaar een laag inkomen de reserveringsruimte nog maar zeer beperkt is. De keuze sluit bovendien aan bij de keuze die de wetgever gemaakt heeft. Er was alleen recht op de langdurigheidstoeslag voor personen van 23 tot 65 jaar. In de nieuwe wet is er recht voor personen van 21 tot 65 jaar.

Inkomsten uit arbeid hebben geen invloed op het recht op een langdurigheidstoeslag. In lid 2 is de mogelijkheid opgenomen om belanghebbenden die in de referteperiode een beperkt bedrag aan inkomen hebben boven de bijstandsnorm wel in aanmerking te laten komen voor de langdurigheidstoeslag. Voor de hoogte van het bedrag is aansluiting gezocht bij de maximale inkomstenvrijlating uit de WWB. De uitzondering geldt niet alleen voor inkomsten uit arbeid. Ook andere geringe inkomsten kunnen op deze wijze buiten beschouwing blijven.

Studenten zijn, net als in de oude regeling, uitgesloten van het recht op een langdurigheidstoeslag. Zij hebben weliswaar vaak een laag inkomen, maar hun situatie verschilt wezenlijk van die van een werkzoekende of werknemer. Het volgen van een studie is tijdelijk en gericht op het krijgen van een goede startpositie op de arbeidsmarkt. De inkomensvoorziening voor studenten is daarop afgestemd en het is niet aan de gemeente om voor deze groep extra voorzieningen te scheppen.

Personen die over een geldige verblijfsvergunning beschikken en tijdens een deel van de referteperiode een tegemoetkoming van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) hebben ontvangen, komen wel in aanmerking voor de langdurigheidstoeslag. Voor gedetineerden geldt dat zij tijdens detentie geen recht kunnen opbouwen voor een langdurigheidstoeslag. Detentie mag niet "lonen". Een uitzondering is gemaakt voor een korte periode van detentie. Detentie is de periode in gevangenschap doorgebracht zowel vóór veroordeling als na veroordeling. Als iemand na een lange periode van voorarrest (meer dan 28 dagen) niet veroordeeld wordt kan op basis van de hardheidsclausule besloten worden de periode van detentie alsnog buiten beschouwing te laten.

Artikel 4

In dit artikel wordt de hoogte van de toeslag bepaald. Tot nu toe was de hoogte van de toeslag centraal bepaald. Dit zijn vaste bedragen, ongeveer 40% van de voor de persoon toepasselijke bijstandsnorm. Bij de vaststelling door de gemeente is een aantal zaken in overweging genomen. Een te laag bedrag doet geen recht aan het karakter van de langdurigheidstoeslag, namelijk dat deze is bedoeld voor mensen die financieel geen mogelijkheden hebben gehad te reserveren voor onverwachte uitgaven. Een te hoog bedrag kan leiden tot het optreden van de armoedeval. Want als op enig moment een hoger inkomen bereikt wordt, dan vervalt direct de hele toeslag. Voor de hoogte is aangesloten bij de oude situatie.

Artikel 5

Dit artikel geeft het college de bevoegdheid om in onvoorziene gevallen naar redelijkheid en billijkheid een besluit te nemen.

Artikel 6 t/m 8

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.